

Osmi je od Sedmorice – Broj Jedan

Millerova dva Rima

Jeff Pippenger

2023-09-13

William Miller utemeljio je svoju proročku poruku na okviru dviju pustošućih sila, koje je ispravno prepoznao kao poganski Rim i papinski Rim.

„William Miller, primjenjujući svoju hermeneutiku, uočio je u raznim apokaliptičkim odlomcima ponavljajuću temu sukoba između Božjega naroda i njegovih neprijatelja. U svojoj analizi progoniteljskih sila Božjega naroda kroz vjekove razvio je pojam dviju gnusoba, određenih kao poganstvo (prva gnusoba), koje simbolizira progoniteljsku silu izvan Crkve, i papinstvo (druga gnusoba), koje predstavlja progoniteljsku vlast unutar Crkve. Motiv dviju gnusoba obilježio je većinu njegovih kasnijih proročkih tumačenja.” P. Gerard Damsteegt, *Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission*, 22.

Teolozi adventizma priznaju činjenicu da je okvir Millerove proročke primjene obuhvaćao dvije pustošće sile, poganstvo i papinstvo, čak i ako to smatraju samo analizom mileritske povijesti, a ne istinom koja mu je bila dana od Boga.

„Bog je poslao svoga anđela da djeluje na srce jednoga zemljoradnika koji nije vjerovao Bibliji, kako bi ga poveo da istražuje proročanstva. Božji su anđeli toga izabranika opetovano posjećivali, da upravljaju njegovim umom i otvore njegovu razumijevanju proročanstva koja su Božjem narodu uvijek bila tamna. Njemu je bio dan početak lanca istine, te je bio vođen da istražuje kariku za karikom, dok nije s čuđenjem i divljenjem promatrao Božju Riječ. Ondje je vidio savršen lanac istine. Ta Riječ, koju je smatrao nenadahnutom, sada se otvorila pred njegovim pogledom u svojoj ljepoti i slavi. Vidio je da jedan dio Pisma tumači drugi, i kada bi mu jedan odlomak bio zatvoren za razumijevanje, nalazio je u drugom dijelu Riječi ono što ga je objašnjavalo. Svetu Božju Riječ promatrao je s radošću i s najdubljim poštovanjem i strahopoštovanjem.“ *Early Writings*, 230.

„Njegov anđeo“ sestra White izravno poistovjećuje s Gabrielom.

„Riječi anđela: ‘Ja sam Gabriel, koji stojim pred Bogom’, pokazuju da on zauzima položaj velike časti u nebeskim dvorovima. Kada je došao s porukom Danielu, rekao je: ‘Nema nikoga tko se sa mnom drži u ovome, osim Mihaela [Krista], vašega Kneza.’ Daniel 10:21. O Gabrielu Spasitelj govori u Otkrivenju, govoreći da je ‘On posla i objavi po svome anđelu svome sluzi Ivanu’. Otkrivenje 1:1. A Ivanu anđeo izjavi: ‘Ja sam susluga tvoj i tvoje braće proroka.’ Otkrivenje 22:9, R.V. Divna li misao — da je anđeo koji po časti stoji odmah do Sina Božjega upravo onaj koji je izabran da otkrije Božje namjere grešnim ljudima.” Čeznja vjekova, 99.

„Divna misao — da je anđeo koji po časti stoji odmah do Sina Božjega onaj koji je izabran da otkrije Božje namjere“ umu Williama Millera. Ne samo Gabriel, nego i anđeli u množini vodili su

njegovo razumijevanje proročanstava „koja su Božjem narodu oduvijek bila tamna“. Gabriel i drugi anđeli vodili su Millera kroz Bibliju uzastopce, počevši od Postanka nadalje. Stoga je bio doveden do najduljega vremenskog proročanstva u Bibliji, a to su „sedam vremena“ (dvije tisuće petsto dvadeset godina) iz Levitskoga zakonika dvadeset i šest, mnogo prije nego što je bio doveden do dvije tisuće i tristo dana iz Daniela, osmo poglavlje, četrnaesti redak.

„Tada sam se posvetio molitvi i čitanju Riječi. Odlučio sam odložiti po strani sve svoje unaprijed stvorene predodžbe, temeljito uspoređivati Pismo s Pismom i pristupiti njegovu proučavanju na uredan i metodičan način. Započeo sam s Postankom i čitao redak po redak, napredujući ne brže nego što bi se značenje pojedinih odlomaka tako razjasnilo da me više ne bi zbunjivao ikakav misticizam ili proturječja. Kad god bih našao nešto nejasno, moja je praksa bila usporediti to sa svim srodnim odlomcima; i uz pomoć CRUDEN-a ispitivao sam sve biblijske tekstove u kojima su se nalazile neke od istaknutih riječi sadržanih u kojem nejasnom dijelu. Zatim, dopuštajući svakoj riječi da ima svoju pravu težinu u odnosu na predmet teksta, ako bi se moje razumijevanje toga usklađivalo sa svakim srodnim odlomkom u Bibliji, to mi više nije predstavljalo poteškoću. Na taj sam način, pri svom prvom čitanju Biblije, nastavio njezino proučavanje oko dvije godine i bio posve uvjeren da je ona sama sebi tumač. Uvidio sam da su, usporedbom Pisma s poviješću, sva proročanstva, koliko god su se ispunila, bila ispunjena doslovno; da su sve različite slike, metafore, prispodobе, usporedbe itd. u Bibliji bile ili objašnjene u svojoj neposrednoj povezanosti, ili su izrazi kojima su bile izrečene bili definirani u drugim dijelovima Riječi, te da ih, kada su tako objašnjene, treba razumjeti doslovno u skladu s takvim objašnjenjem. Tako sam se uvjerio da je Biblija sustav objavljenih istina, dan tako jasno i jednostavno da ni „putnik, makar bio i bezuman, ne mora na njemu zalutati.“ ...“

„Daljnjim proučavanjem Svetoga pisma zaključio sam da sedam vremena poganske prevlasti mora započeti onda kada su Židovi prestali biti neovisan narod, pri sužanjstvu Manaševu, koje su najbolji kronolozi smještali u 677. g. pr. Kr.; da je 2300 dana započelo sa sedamdeset tjedana, koje su najbolji kronolozi datirali od 457. g. pr. Kr.; te da 1335 dana, koja započinju ukidanjem svagdašnje žrtve i postavljanjem gnusobe pustoši, Daniel, glava sedma, redak jedanaesti, treba datirati od uspostave papinske prevlasti, nakon uklanjanja poganskih gnusoba, i što bi se, prema najboljim povjesničarima koje sam mogao konzultirati, trebalo datirati otprilike od 508. g. po. Kr. Računajući sva ta proročka razdoblja od različitih datuma koje su najbolji kronolozi pripisali događajima od kojih ih očito treba računati, sva bi ona završila zajedno, oko 1843. g. po. Kr. Tako sam 1818. godine, na završetku svoje dvogodišnje prouke Svetoga pisma, bio doveden do svečanoga zaključka da će se za otprilike dvadeset i pet godina od toga vremena svi poslovi našega sadašnjeg stanja privesti svršetku...” William Miller’s Apology and Defense, 6, 12.

Pravilo prvoga spomena utvrđuje da je ono što se prvi put spominje od najveće važnosti, a prvo što se spominje u Otkrivenju, prvom poglavlju, prvom retku, jest proces priopćavanja koji Otac primjenjuje dok daje poruku Isusu, koji je zatim daje svome anđelu, a ovaj je potom daje proroku, koji je zatim zapisuje i šalje crkvama. Kada je adventizam odbacio rad i otkrića Williama Millera, nije odbacio samo svoje temelje, nego je odbacio i sam proces priopćavanja koji je Millera doveo do njegovih razumijevanja, te je odbacio proces koji je jedini put da ljudi razumiju Otkrivenje

Isusa Krista koje se otvara neposredno prije nego što se zaključi vrijeme milosti.

Miller je bio naveden da razumije kako sedam vremena iz Levitskog zakonika započinje 677. pr. Kr. Tek je 1856. Gospodin upotrijebio Hiram Edsona da utvrdi kako je rasijavanje sedam vremena također bilo izvršeno nad sjevernih deset Izraelovih plemena. Gospodin je nastojao razviti razumijevanje sedam vremena u skladu s Millerovim temeljnim otkrićem o sedam vremena, ali i znatno dalje od njega. No 1856. svjetlo koje je iznio Hiram Edson tajanstveno je došlo svome kraju, jer je osmi članak u nizu završio riječima Jamesa Whitea, tadašnjega urednika časopisa Review and Herald: „Nastavit će se.” Trebalo se „nastaviti”, ali ne sve do vremena nakon 11. rujna 2001., kada je Gospodin poveo svoj narod na „stare staze” i naposljetku do nedovršenoga niza članaka što ih je napisao Hiram Edson.

Trenutačno se ne bavimo pobunom koja je započela ubrzo nakon velikog razočaranja, nego samo želimo istaknuti da je, premda je Miller bio vođen k „sedam vremena” iz Levitskog zakonika dvadeset šest, jasno da je Gospod namjeravao uvećati početno razumijevanje sedam vremena iznad Millerova temeljnog razumijevanja te teme. Izabrao je Hiram Edsona, istoga slugu iz same te povijesti kojega je prethodno izabrao da primi viđenje Krista kako 23. listopada 1844. prelazi u Svetinju nad svetinjama.

Zato sam upotrijebio riječi adventističkoga teologa kako bih priznao da se okvir za sve Millerove proročke primjene temeljio na njegovu razumijevanju dviju sila pustošenja koje su u knjizi proroka Daniela predstavljene kao „svagdašnja“ (poganstvo), koja je uvijek povezana ili s „prijestupom“ ili s „gnusobom“, pri čemu oboje predstavljaju različite vidove pustošeće sile papinstva. Millerovo temeljno razumijevanje rimskih sila uvelike se povećalo od povijesti koju on prikazuje.

Božji anđeli, uključujući Gabriela, vodili su Millera do razumijevanja koja je objavljivao. Ta su razumijevanja uključivala proročanstva koja je objavljivao, pravila biblijskog tumačenja kojima se služio, kao i okvir koji mu je omogućio da ispravno organizira proročanstva. Milleru je bio dan okvir prema kojem su dvije pustošeće sile o kojima je riječ u Danielu bile poganski Rim i papinski Rim. Future for America bio je vođen do okvira o trima pustošećim silama zmaja, zvijeri i lažnog proroka.

I vidjeh tri nečista duha, kao žabe, gdje izlaze iz usta zmajevih, i iz usta zvijeri, i iz usta lažnoga proroka. Jer to su duhovi đavolski, koji čine čudesa, i izlaze k kraljevima zemlje i svega svijeta da ih skupe na boj onoga velikoga dana Boga Svemogućega. Otkrivenje 16,13.14.

Okvir knjige Future for America izgrađen je na Millerovu djelu, ali ide dalje od onoga gdje je njegovo djelo stalo. Adventizam je napustio njegov okvir i vratio se teologiji otpalog protestantizma i Rima. Ista se linija proročanstva, koja je započeta u knjizi Daniela, nastavlja u knjizi Otkrivenja.

„Otkrivenje je zapečaćena knjiga, ali je i otvorena knjiga. Ono bilježi čudesne događaje koji se trebaju zbiti u posljednjim danima povijesti ove zemlje. Učenja ove knjige određena su, a ne mistična i nerazumljiva. U njoj se nastavlja ista linija proročanstva kao i u Danielu. Neka je proročanstva Bog ponovio, pokazujući time da im se mora pridati važnost. Gospodin ne

ponavlja ono što nije od velike važnosti.” Manuscript Releases, sv. 9, 8.

Miller nije mogao shvatiti proročanstva knjige Otkrivenja, jer se linija poganstva i papinstva, koja je tako jasno prepoznata u Danielu, u knjizi Otkrivenja proširuje kako bi uključila sljedeću progoniteljsku silu koja će stupiti na pozornicu proročke povijesti.

„Kroz poganstvo, a zatim kroz papinstvo, Sotona je tijekom mnogih stoljeća provodio svoju moć nastojeći izbrisati s lica zemlje Božje vjerne svjedoke. Pogani i papisti bili su pokretani istim zmajskim duhom. Razlikovali su se jedino po tome što je papinstvo, pretvarajući se da služi Bogu, bilo opasniji i okrutniji neprijatelj. Posredstvom rimokatolicizma Sotona je svijet odveo u ropstvo. Ispovjedna Božja crkva bila je pometena u redove te zablude, i više od tisuću godina Božji je narod trpio pod zmajevim gnjevom. A kada je papinstvo, lišeno svoje snage, bilo prisiljeno prestati s progonstvom, Ivan je ugledao novu silu kako se podiže da odjekuje zmajevim glasom i nastavi isto okrutno i bogohulno djelo. Ta sila, posljednja koja će zaratiti protiv Crkve i Božjega Zakona, bila je predočena zvijeri s janječim rogovima. Zvijeri koje su joj prethodile izišle su iz mora, a ova je izišla iz zemlje, što predstavlja miran uspon naroda koji je njome simboliziran. „Dva roga kao u janjeta“ prikladno predstavljaju karakter vlade Sjedinjenih Američkih Država, kako se očituje u njezinim dvama temeljnim načelima, republikanizmu i protestantizmu. Ta su načela tajna naše moći i blagostanja kao naroda. Oni koji su prvi našli utočište na obalama Amerike radovali su se što su stigli u zemlju slobodnu od oholih zahtjeva papinstva i tiranije kraljevske vlasti. Odlučili su uspostaviti vlast na širokom temelju građanske i vjerske slobode.“

„No strogo ocrtavanje proročkoga kista otkriva promjenu u ovom mirnom prizoru. Zvijer s janječim rogovima govori glasom zmaja i ‘izvršuje svu vlast prve zvijeri pred njom’. Proročanstvo izjavljuje da će reći onima koji prebivaju na zemlji da načine sliku zvijeri te da ‘čini da svi, mali i veliki, bogati i siromašni, slobodni i robovi, prime žig na svoju desnicu ili na svoja čela; i da nitko ne može ni kupovati ni prodavati osim onoga koji ima žig, ili ime zvijeri, ili broj njezina imena.’ Tako protestantizam ide stopama papinstva.” Signs of the Times, November 1, 1899.

Za Millera su morska zvijer i zemaljska zvijer iz trinaestoga poglavlja Otkrivenja predstavljale poganski Rim, a potom papinski Rim. Miller je također nastojao primijeniti svoj okvir na sedamnaesto poglavlje Otkrivenja, ali izlječenje smrtonosne rane papinstva, proročka uloga Sjedinjenih Američkih Država i Ujedinjenih naroda bili su izvan božanskoga okvira koji su mu anđeli dali. Za njega je zvijer koja je izlazila iz zemlje u trinaestome poglavlju Otkrivenja bila papinstvo.

Miller je bio glasnik kojim se trebalo poslužiti da se plašt protestantizma ukloni iz ruku nazoviprotestanata koji su izašli iz Mračnoga srednjeg vijeka. Razdoblje kada će Sjedinjene Države progovoriti kao zmaj, kada će se republikanizam pretvoriti u demokraciju i kada će se otpali protestantizam sjediniti s otpalošću vlasti te ponoviti spoj crkve i države, koji je slika papinstva, bilo je još buduće u njegovo doba. Iz toga je razloga nastojao smjestiti knjigu Otkrivenja u božanski okvir koji su mu dali anđeli.

Bio je izabran da razumije porast znanja koji je nastao 1798. godine kada je bila otpečaćena vizija o rijeci Ulai iz Daniela osam i devet. Budućnost za Ameriku trebala je razumjeti viziju o rijeci Hiddekel iz Daniela deset do dvanaest, koja je bila otpečaćena 1989. godine, kada su, kao što je opisano u Danielu jedanaestom poglavlju, četrdesetom retku, zemlje koje predstavljaju bivši Sovjetski Savez bile pometene papinstvom i Sjedinjenim Američkim Državama.

Okvir koji su anđeli dali službi Future for America temeljio se na prepoznavanju i primjeni proročanstva u kontekstu trostrukog saveza zmaja, zvijeri i lažnog proroka.

„Svjetlost koju je Daniel primio od Boga bila je dana osobito za ove posljednje dane. Viđenja koja je vidio na obalama Ulaja i Hiddekelja, velikih rijeka Šinara, sada su u procesu ispunjenja, i svi prorečeni događaji uskoro će se zbiti.“ Testimonies to Ministers, 112.

Mileriti su iznijeli poruku prvoga i drugoga anđela, navješćujući početak suda. Future for America iznosi poruku trećega anđela.

Ja posadih, Apolon zalije; ali Bog daje uzrast. Tako niti je što onaj koji sadi, niti onaj koji zalijeva, nego Bog koji daje uzrast. A onaj koji sadi i onaj koji zalijeva jedno su; i svaki će primiti svoju vlastitu nagradu po svome vlastitom trudu. Jer mi smo Božji suradnici: vi ste Božja njiva, vi ste Božja građevina. Po milosti Božjoj koja mi je dana, kao mudar graditelj, postavio sam temelj, a drugi na njemu gradi. Ali neka svaki pazi kako na njemu gradi. Jer drugoga temelja nitko ne može postaviti osim onoga koji je postavljen, a taj je Isus Krist. 1 Korinćanima 3:6–11.

Da bi se ispravno iznijela poruka trećega anđela, morate iznijeti i poruke prva dva anđela, jer nam je rečeno da ne može biti treće bez prve i druge. Prva i druga poruka temelj su, a treća je zaglavni kamen, no treća poruka nikada neće nijekati niti proturječiti prvoj i drugoj. Ako to čini, nije istinska poruka.

„Prva i druga poruka bile su dane 1843. i 1844. godine, a mi se sada nalazimo pod objavljivanjem treće; ali sve tri poruke još se uvijek trebaju objavljivati. Jednako je nužno sada kao i ikada prije da se one ponove onima koji traže istinu. Perom i glasom trebamo razglašavati ovu objavu, pokazujući njihov redoslijed i primjenu proročanstava koja nas dovode do poruke trećega anđela. Ne može biti treće bez prve i druge. Ove poruke trebamo dati svijetu u publikacijama, u propovijedima, prikazujući u nizu proročke povijesti ono što je bilo i ono što će biti.“ Selected Messages, knjiga 2, 104, 105.

Postoji vrlo lijepo zapažanje o mileritskoj povijesti i našoj povijesti. Mileriti su bili početak, a mi smo svršetak. Oni su iznijeli i živjeli prvu i drugu anđeosku poruku. Mi iznosimo treću anđeosku poruku. Njihova nezapečaćena poruka (viđenje Ulaja) nalazi se u dva poglavlja Daniela, a naša (viđenje Hiddekela) nalazi se u tri poglavlja. Oni su prepoznali prvu i drugu nevolju te su živjeli unutar ispunjenja druge nevolje. Mi prepoznajemo i živimo unutar ispunjenja treće nevolje. Njihov okvir proročke primjene bio je poganski Rim (zmaj) i papinski Rim (zvijer). Naš okvir za proročku primjenu jest suvremeni Rim kao trostruka zvijer.

Dok započinjemo razmatrati obilježje papinskoga Rima u sedamnaestom poglavlju Otkrivenja kao osmoga koji je od sedmorice, korisno je razmotriti što su mileriti razumjeli o Rimu tijekom povijesti temelja. Treći anđeo imat će dodatnu svjetlost, ali ta svjetlost nikada neće proturječiti utvrđenoj istini.

Drugo, sedmo, osmo, jedanaesto i dvanaesto poglavlje Daniela, među ostalim silama, prepoznaju Rim. Razmatramo dvije faze Rima prije 1798.; pogansku i papinsku, kao okvir za Millerove proročke primjene. Miller i pioniri prepoznaju da „razbojnici tvoga naroda” u Danielu, jedanaestom poglavlju i četrnaestom retku, predstavljaju Rim.

I u ona će se vremena mnogi podići protiv kralja juga; i nasilnici iz tvoga naroda uzvisit će se da utvrde viđenje; ali će pasti. Daniel 11,14.

Postoje najmanje dvije važne točke koje valja razmotriti unutar ovoga retka. Riječ „viđenje” u ovome retku jedna je od dviju hebrejskih riječi u knjizi proroka Daniela koje se prevode kao „viđenje”. Jedna od hebrejskih riječi prevedenih kao „viđenje” jest *châzôn*, a znači san, ili proročanstvo, ili viđenje. Riječ *châzôn* označava proročku povijest, ili vremensko razdoblje, i pojavljuje se deset puta u Danielu te se uvijek prevodi kao „viđenje”.

Druga hebrejska riječ koja se također prevodi kao „viđenje” jest *mar-eh’* i znači pojava. Riječ *mar-eh’* označuje pojedinačan prizor, određeni trenutak u vremenu. Hebrejska riječ *mar-eh’* nalazi se trinaest puta u Danielu i prevodi se šest puta kao „viđenje”, četiri puta kao „lice”, dva puta kao „pojava” i jedanput kao „lijepa izgleda”.

Razbojnici tvoga naroda predstavljaju Rim, i stoga je upravo proročki predmet Rima ono što uspostavlja proročko „viđenje” u knjizi proroka Daniela. Zbog toga je važno razumjeti značenje Rima kao proročkoga simbola.

Proročanska logika zahtijeva da riječ „viđenje”, koja predstavlja proročku povijest, bude isto ono „viđenje” o kojemu je riječ u knjizi Otkrivenja, jer nadahnuće poistovjećuje Daniela i Otkrivenje kao istu knjigu, da se međusobno nadopunjuju, da jedno drugo dovode do savršenstva i da se ista linija proročanstva koja se nalazi u Danielu nastavlja u Otkrivenju. Te točke iznesene u Duhu Proroštva već su uključene u ovaj niz članaka, pa ih neću ponovno navoditi. Dodat ću još jednu točku koju smo također već uključili od sestre White. Ta je točka da se sve knjige Biblije susreću i završavaju u knjizi Otkrivenja. „Viđenje” proročke povijesti (*châzôn*), koje se nalazi u Danielu i koje je uspostavljeno s proročkom temom Rima, predstavlja viđenje proročke povijesti kroz cijelu Bibliju. Sve knjige Biblije susreću se i završavaju u Otkrivenju, i Bog nikada ne proturječi samome sebi. Nikada! Ako mislite da jest, nešto pogrešno razumijete. Ista ta hebrejska riječ (*châzôn*) također se prevodi kao „viđenje” u knjizi Izreka.

Gdje nema viđenja, narod propada; a blažen je onaj koji drži zakon. Izreke 29,18.

To je prva točka koju valja razmotriti u vezi s tim retkom. Ako pogrešno razumijemo Rim, tada ne možemo utvrditi viđenje proročke povijesti. Ta činjenica u biti određuje nastojanja isusovaca i drugih tijekom povijesti, koji su uveli krivotvorenu teologiju kako bi uništili proročku temu Rima. Dok razmatramo temeljno razumijevanje Rima, to bismo trebali imati na umu.

„Oni koji postanu zbunjeni u svojem razumijevanju Riječi, koji ne uspijevaju uvidjeti značenje antikrista, zasigurno će se svrstati na stranu antikrista. Sada nije vrijeme da se poistovjećujemo sa svijetom. Daniel stoji u svojem dijelu i na svojem mjestu. Proročanstva Daniela i Ivana trebaju se razumjeti. Ona tumače jedno drugo. Ona svijetu daju istine koje bi svatko trebao razumjeti. Ta proročanstva trebaju biti svjedočanstvo u svijetu. Svojim ispunjenjem u ovim posljednjim danima, ona će sama sebe objasniti.” Kress Collection, 105.

Ako ne uspijete uvidjeti značenje antikrista (Rima), pridružiti ćete se Rimu, a ovo je upozorenje smješteno u kontekst mogućnosti ili nemogućnosti razumijevanja knjiga Daniela i Otkrivenja. Milleriti su temeljno razumijevanje adventizma izgradili na svojoj identifikaciji Rima. Razumjeli su da je Rim prikazan dvjema pustošućim silama, da su obje bile faze Rima, ali se nisu nalazili na takvu mjestu u povijesti da bi Rim mogli vidjeti kao trostruki savez, kako je prikazan u knjizi Otkrivenja. Daniel je stoga temelj koji predstavljaju Milleriti, a Otkrivenje je zaglavni kamen koji predstavlja Future for America. Postoji još jedna točka iz Daniela jedanaest, četrnaesti redak, koju želimo istaknuti.

Miller i pioniri razumjeli su da prikaz iz Nebukadnezarova sna predstavlja četiri kraljevstva: Babilon, Medo-Perziju, Grčku i Rim. Nisu mogli vidjeti dalje od četvrtoga kraljevstva, jer su razumjeli da je papinski Rim jednostavno druga faza Rima i stoga da je četvrto kraljevstvo završilo 1798. godine. Iz njihove povijesne perspektive jedini preostali proročki putokaz bio je Drugi Kristov dolazak, kada će stijena odvaljena od gore udariti u stopala kipa. Milleriti su prepoznavali proročke razlike između poganskoga i papinskoga Rima, ali, budući da su bili prisiljeni uskladiti 1798. godinu s Kristovim povratkom, nisu mogli vidjeti dalje od četiri kraljevstva.

„Došli smo u vrijeme kada je Božje sveto djelo prikazano stopalima kipa u kojima je željezo pomiješano s ilovačom. Bog ima narod, izabrani narod, čije rasuđivanje mora biti posvećeno, koji ne smije postati nesvet polažući na temelj drvo, sijeno i slamu. Svaka duša koja je odana Božjim zapovijedima uvidjet će da je obilježje po kojem se naša vjera razlikuje subota sedmoga dana. Kad bi vlast odavala čast suboti kako je Bog zapovjedio, stajala bi u Božjoj snazi i u obrani vjere jednom predane svetima. Ali će državnici podupirati krivotvorenu subotu i pomiješati će svoju vjersku vjeru s obdržavanjem toga djeteta papinstva, stavljajući je iznad subote koju je Gospodin posvetio i blagoslovio, izdvojivši je da je čovjek svetkuje kao sveti znak između Njega i Njegova naroda do tisuću naraštaja. Miješanje crkvenjaštva i državničke politike prikazano je željezom i ilovačom. Taj savez slabi svu moć crkava. To što se crkva zaodijeva vlašću države donijet će zle posljedice. Ljudi su gotovo prekoračili granicu Božje strpljivosti. Svoju su snagu uložili u politiku i sjedinili se s papinstvom. Ali doći će vrijeme kada će Bog kazniti one koji su njegov Zakon učinili ništavnim, i njihovo će se zlo djelo oboriti na njih same.” Seventh-day Adventist Bible Commentary, svezak 4, 1168.

Otkrivenje sedamnaesto posljednje je prepoznavanje kraljevstava biblijskoga proroštva i ono utvrđuje da je sedam kraljevstava palo te da je osmo kraljevstvo trostruki savez suvremenoga Rima. Ako je prvo spominjanje kraljevstava biblijskoga proroštva u drugom poglavlju Daniela, a zasigurno jest, tada bi posljednje spominjanje trebalo biti prikazano prvim. Kako se četiri kraljevstva iz drugoga poglavlja Daniela mogu uskladiti s osam kraljevstava u Otkrivenju sedamnaestom?

Stoga imajmo na umu, dok nastavljamo, da mileriti nisu mogli vidjeti proročke događaje izvan svoje povijesti. Poruka koju su razumjeli i propovijedali poistovjećivala je Drugi Kristov dolazak sa sljedećim putokazom proročke povijesti. Ali ako su mileritsko razumijevanje Rima kao simbola koji uspostavlja viđenje proročke povijesti, a također i drugo poglavlje Daniela, obje temeljne mileritske istine, kako se to može uskladiti s osam kraljevstava iz sedamnaestog poglavlja Otkrivenja?

Ako niste sigurni je li kip iz Daniela dva temeljni, sve što trebate učiniti jest razmotriti pionirske karte iz 1843. i 1850. Na objema je prikazan kip iz Daniela dva. Jednako je značajno i to što Ellen White potvrđuje da su obje karte bile izrađene Božjim vodstvom i prema Njegovu naumu.

„Vidjela sam da je karta iz 1843. bila vođena rukom Gospodnjom i da se ne smije mijenjati; da su brojke bile onakve kakve ih je On želio; da je Njegova ruka bila nad njima i sakrila pogrešku u nekima od brojki, tako da je nitko nije mogao vidjeti, sve dok Njegova ruka nije bila uklonjena.“ Early Writings, 74, 75.

Za kartu iz 1850. godine izjavila je:

„Vidjela sam da je Bog bio u objavljivanju karte od strane brata Nicholasa. Vidjela sam da u Bibliji postoji proročanstvo o toj karti, i ako je ta karta namijenjena Božjem narodu, ako je dovoljna za jednoga, dovoljna je i za drugoga, a ako je jednomu bila potrebna nova karta izrađena u većem mjerilu, svima je potrebna jednako toliko.“ Manuscript Releases, svezak 13, 359.

Postoji drevna poslovice iz svijeta koja kaže: „Zabluda ima mnogo putova, ali istina samo jedan.“ Postoji nekoliko različitih zabluda koje su bile upotrijebljene kako bi se ljude spriječilo da prepoznaju kako je suvremeni Rim u Otkrivenju sedamnaest osma glava koja je od sedam. Jedna od tih zabluda kojom se služe teolozi adventizma jest pogrešno prikazivanje kraljevstava povijesti. Ovdje ne govorim o kraljevstvima biblijskog proroštva; to su dvije različite oznake. Kraljevstva biblijskog proroštva uspostavljena su na temelju prvog spomena u drugom poglavlju Daniela, ali postojala su kraljevstva povijesti koja su prethodila Babilonu. Ellen White jasno utvrđuje koja su bila kraljevstva povijesti, ali teolozi adventizma zanemaruju nadahnuto svjedočanstvo i stvaraju slijed kraljevstava povijesti koji zamagljuje razumijevanje da Rim uvijek izlazi kao osmi i da je od sedam. Ipak, Rim je taj koji uspostavlja viđenje.

Teolozi adventizma i otpaloga protestantizma tvrde da su kraljevstva povijesti bila Egipat, Asirija, Babilon, Medo-Perzija, Grčka, Rim i nadalje. Sestra White obavještava nas da postoji i treće kraljevstvo povijesti, koje oni odlučuju izostaviti. Izostavljaju li oni to kraljevstvo ili izostavljaju Duh proroštva? Oboje.

„Povijest naroda koji su, jedan za drugim, zauzimali svoje određeno vrijeme i mjesto, nesvjesno svjedočeći za istinu čije značenje ni sami nisu poznavali, govori nam. Svakomu narodu i svakomu pojedincu današnjice Bog je odredio mjesto u svom velikom planu. Danas se ljudi i narodi mjere viskom u ruci Onoga koji ne griješi. Svi vlastitim izborom odlučuju o svojoj sudbini, a Bog svime upravlja radi ostvarenja svojih namjera.

„Povijest koju je veliki JA JESAM označio u svojoj Riječi, povezujući kariku za karikom u proročkom lancu, od vječnosti u prošlosti do vječnosti u budućnosti, govori nam gdje se danas nalazimo u slijedu vjekova i što se može očekivati u vremenu koje dolazi. Sve što je proročanstvo navijestilo da će se zbiti, sve do sadašnjega vremena, iscertano je na stranicama povijesti, i možemo biti sigurni da će se sve što tek treba doći ispuniti svojim redom.“

„Konačno obaranje svih zemaljskih vladavina jasno je prorečeno u riječi istine. U proročanstvu izrečenom kada je od Boga bila izrečena presuda nad posljednjim kraljem Izraela dana je poruka: ‘Ovako govori Gospod Jahve: Skinu turban i uzmi krunu: ... uzvisi poniženoga, a ponizi uzvišenoga. Prevratit ću, prevratit ću, prevratit ću je; i nje više neće biti, dok ne dođe Onaj kojemu po pravu pripada; i dat ću je Njemu.’ Ezekiel 21:26, 27.”

„Kruna uklonjena s Izraela uzastopno je prelazila na kraljevstva Babilona, Medo-Perzije, Grčke i Rima. Bog kaže: ‘Neće je više biti, dok ne dođe Onaj kojemu po pravu pripada; i dat ću je Njemu.’“

„To je vrijeme blizu. Danas znakovi vremena objavljuju da stojimo na pragu velikih i svečanih događaja. Sve je u našem svijetu u previranju. Pred našim se očima ispunjava Spasiteljevo proročanstvo o događajima koji će prethoditi Njegovu dolasku: ‘Čut ćete za ratove i glasove o ratovima. ... Ustat će narod protiv naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva; i bit će gladi, pošasti i potresa na raznim mjestima.’ Matej 24:6, 7.”

„Sadašnje je vrijeme od silnoga značenja za sve žive. Vladari i državnici, ljudi koji zauzimaju položaje povjerenja i vlasti, misaoni muškarci i žene svih staleža, upravljaju svoju pozornost na događaje koji se zbivaju oko nas. Oni promatraju napete, nemirne odnose koji vladaju među narodima. Zapažaju silinu koja obuzima svaki zemaljski čimbenik i prepoznaju da se nešto veliko i odlučujuće sprema dogoditi — da se svijet nalazi na rubu goleme krize.

„Anđeli sada zadržavaju vjetrove razdora, da ne pušu dok svijet ne bude upozoren na svoju nadolazeću propast; ali oluja se skuplja, spremna provaliti na zemlju; a kada Bog zapovjedi svojim anđelima da puste vjetrove, nastat će takav prizor sukoba kakav nijedno pero ne može opisati.

„Biblija, i samo Biblija, daje ispravan pogled na ove stvari. Ovdje su otkriveni veliki završni prizori u povijesti našega svijeta, događaji koji već sada bacaju svoje sjene unaprijed, a zvuk njihova približavanja uzrokuje da zemlja drhti i da ljudska srca klonu od straha.“ Odgoj, 178–180.

Ovaj odlomak nosi mnogo svjetla za naše vrijeme, ali ono na što želim ukazati jest da sestra White jasno utvrđuje kako je kraljevstvo povijesti koje je prethodilo Babilonu bio Izrael, a ne Asirija. Kraljevstva povijesti kojima se služe teolozi izostavljaju Izrael kao kraljevstvo povijesti, unatoč sili i slavi koja je bila uspostavljena tijekom vladavine kralja Salomona, i unatoč izravnom svjedočanstvu nadahnuća preko Ezekielia i Ellen White da je kruna Izraela prešla na Babilon.

Ako nadahnuti komentar primijenimo na kraljevstva povijesti, uviđamo da se Izrael mora ubrojiti među ta kraljevstva. Izrael, Asirija i Egipat kraljevstva su povijesti koja su prethodila prvome kraljevstvu biblijskog proročanstva, a to je bio Babilon. Stoga je četvrto kraljevstvo „povijesti” bio

Babilon, peto Medo-Perzija, šesto Grčka, sedmo poganski Rim, a osmo papinski Rim, koji je bio od sedmorice jer predstavlja drugu fazu poganskog Rima. U sklopu kraljevstava povijesti papinski je Rim osmi i od sedmorice je.

U sedmom poglavlju Daniela imamo kraljevstva biblijskog proroštva prikazana zvijerima. Babilon je lav, kojega je slijedio medvjed Medo-Perzije. Treća je bila Grčka kao leopard, a zatim Rim kao „strašna i užasna“ zvijer koja je imala „željezne zube“. Strašna zvijer, u skladu s kipom iz drugog poglavlja Daniela, jest Rim, četvrto kraljevstvo biblijskog proroštva.

Mileriti su četvrto kraljevstvo razumjeli kao Rim, pa su tako i obilježja strašne zvijeri razumjeli u tom smislu te su jednostavno sva proročka obilježja zvijeri primijenili na četvrto kraljevstvo. U odlomku su vidjeli razliku između poganskoga Rima i papinskoga Rima, ali nisu mogli vidjeti peto kraljevstvo biblijskoga proroštva, jer su ispravno upotrijebili prvo spominjanje kraljevstava biblijskoga proroštva kao svoje uporište. No razlika između dvaju Rimova nalazi se u odlomku, što nam dopušta da razliku između dvaju Rimova promatramo kao predstavljanje dvaju kraljevstava. Ali to nije točka koju razmatramo.

Ovako reče: Četvrta zvijer bit će četvrto kraljevstvo na zemlji, koje će se razlikovati od svih kraljevstava, i proždrijet će svu zemlju, i pogazit će je, i satrti je na komade. A deset rogova iz toga kraljevstva deset je kraljeva koji će ustati; i drugi će ustati nakon njih; i on će se razlikovati od prvih i pokorit će tri kralja. I govorit će velike riječi protiv Svevišnjega, i iscrpljivat će svece Svevišnjega, i pomišljat će da promijeni vremena i zakon; i bit će mu predani u ruku do vremena i vremena i pola vremena. Ali sud će zasjesti, i oduzet će mu vlast da je zatru i unište do kraja. Daniel 7:23–26.

Četvrto kraljevstvo u Danielu dva jest Rim. Deset rogova predstavljaju deset naroda koji predstavljaju kraljevstvo poganskoga Rima, a prije nego što bi papinski Rim 538. godine preuzeo nadzor nad svijetom, tri od tih kraljevstava bila bi uklonjena, ili iščupana. Tada bi se pojavio „mali“ „rog“ iz osmog retka, s „očima kao oči čovječe i ustima koja govore velike stvari“. Ako u četvrtom kraljevstvu imamo deset rogova i tri su uklonjena kako bi „mali rog“ zamijenio ta tri roga, tada uklanjanje triju rogova ostavlja sedam rogova, a mali rog je osmi, jer Rim uvijek izlazi kao osmi i od sedmorice je. U ovome poglavlju ima mnogo svjetla o Rimu u njegove dvije faze, ali mi ovdje jednostavno pružamo drugo svjedočanstvo da, proročki kao i povijesno, Rim izlazi kao osmi i od sedmorice je.

U osmom poglavlju nalazimo proširenje sedmoga poglavlja. To poglavlje ponovno prepoznaje kraljevstva biblijskog proroštva, ali izostavlja prvo kraljevstvo, Babilon, jer kada je Daniel primio viđenje iz osmog poglavlja, kraj Babilona bio je vrlo blizu. U tom je poglavlju Medo-Perzija prikazana ovnom koji je imao dva roga. Grčka je prikazana jarcem s jednim rogom koji se lomi i iz kojega nastaju četiri roga. Zatim nakon Grčke slijedi „mali rog“, i ponovno mali rog predstavlja Rim. Premda Rim nije bio izravni nasljednik Grčkoga Carstva, odlomak prikazuje mali rog kako izlazi iz jednoga od četiri roga koja su nastala u grčkom kraljevstvu nakon što je prvi rog — koji predstavlja Aleksandra Velikoga — bio slomljen. Rim nije bio potomak Grka, ali je svoje osvajanje svijeta započeo s područja Grčke, i u tom je smislu izašao iz jednoga od tih četiriju rogova.

Stoga u osmom poglavlju nalazimo drugo svjedočanstvo za sedmo poglavlje. Medo-Perzija je imala dva roga, Grčka jedan, a nakon toga još četiri roga. To daje sedam rogova prije Rima, budući da je mali rog izišao iz jednoga od četiri grčka roga. Dva plus jedan plus četiri jednako je sedam; tada je Rim, mali rog, osmi i on je od sedmorice. Vrijedi zapaziti da je u ovom odlomku, koji pokazuje da Rim izlazi iz jednoga od grčkih rogova, sadržan jedan od najvećih proročkih argumenata s kojima su se Miller i njegovi suradnici morali suočiti u svojoj povijesti.

Protestanti te povijesti ustrajavali su na tome da mali rog Rima nije mogao biti Rim, jer proročanstvo određuje da je mali rog izišao iz jednoga od četiriju grčkih rogova. Stoga su tvrdili da mali rog predstavlja Antioha Epifana, koji je bio jedan od seleukidskih kraljeva što su nastavili kroz povijest nakon podjele nastale smrću Aleksandra Velikoga. Rasprava u mileritskoj povijesti o tom pitanju bila je toliko velika da je na karti iz 1843. godine prikazan argument protiv protestantskog učenja, utemeljen na činjenici da je Daniel vidio mali rog kako izlazi iz jednoga od četiriju grčkih rogova te stoga nije mogao označavati Rim, jer Rim nije proizišao iz Grčke. Taj je argument utjecao na sva mjesta u Danielu gdje je Rim prepoznat. Protestantsko je stajalište uključivalo i to da su „nasilnici tvoga naroda“ u četrnaestom retku jedanaestoga poglavlja Daniela morali biti Antioh Epifan. Mileriti su stoga na kartu, za koju je sestra White utvrdila da je „vođena rukom Gospodnjom i da se ne smije mijenjati“, uključili i upućivanje na Antioha Epifana, pojašnjavajući zašto on nije mogao biti to četvrto kraljevstvo. Uspostavlja li Rim viđenje proročke povijesti ili je seleukidski kralj koji je umro više od stotinu godina prije Kristova rođenja predstavljao silu koja je ustala protiv Krista pri njegovu raspeću?

Pitanje koje bi se moglo postaviti glasi: zašto je Danielu pokazano kako Rim izlazi iz jednoga od grčkih rogova, ako Rim nije bio izravni nasljednik Grčke? Odgovor je da je početak uspona Rima na vlast započeo na onome području koje je nekoć bilo grčki teritorij; no zašto je proročanstvo bilo prikazano na takav način da dopušta takvu zabunu?

Barem jedan odgovor, osim važnosti zapažanja gdje je Rim počeo uzdizati se, jest da je zagonetka o tome kako Rim uvijek izlazi kao osmi i jest od sedmorice razriješena time što se Rim povezuje s područjem Grčke, kako bi se sačuvala poanta zagonetke da je Rim od sedmorice. Ta je zagonetka toliko važna, premda mileriti iz svoje povijesne perspektive nikada nisu mogli razumjeti taj koncept. Činjenica da su sve reference ne samo na karti iz 1843., nego i na karti iz 1850., prikazi tema koje su izravno obrađene u Božjoj proročkoj Riječi, osim one jedne reference koja naglašava da Antioh Epifan nije sila koja je stala protiv Krista, čini taj dodatak karti veoma značajnim. Kako je žalosno to što se adventizam, nakon što je napustio svoje temelje, danas nalazi u položaju da naučava kako je sila iz četrnaestoga retka jedanaestoga poglavlja Daniela Antioh Epifan, a ne Rim! Oni sada naučavaju ono čemu su se mileriti tako snažno protivili da su tu polemiku prikazali na karti iz 1843.!

Kraljevstva povijesti pokazuju da se Rim uzdiže kao osmi i da je od sedmorice. „Mali rog“ iz sedmog poglavlja, koji govori „velike riječi protiv Svevišnjega“, uzdiže se kao osmi i od sedmorice je. Rogovi iz osmog poglavlja pokazuju da se Rim uzdiže kao osmi i da je od sedmorice.

U sljedećem ćemo članku razmotriti kako suvremeni Rim, kako je prikazan u Otkrivenju sedamnaest, postaje osmi i od sedmorice je. Zatim ćemo se vratiti na Daniela dva i utvrditi zašto su četiri kraljevstva iz Daniela dva, što je prvi spomen kraljevstava biblijskog proroštva, u skladu s osam kraljevstava iz Otkrivenja sedamnaest.